

Com implantar el mercat social a la teva organització?

Cofinançat en un 50% per la Conselleria de Turisme i Treball i pel Fons Social Europeu amb càrrec al Programa Operatiu FSE Illes Balears 2007-2013 "INVERTIM EN EL TEU FUTUR"

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Turisme i Treball
Direcció General de Responsabilitat Social Corporativa

**Unió Europea
Fons Social Europeu**

ÍNDEX

1.-	Presentació	02
2.-	Què és el mercat social	03
3.-	Com funciona el mercat social	05
4.-	Com implantar el mercat social	07
5.-	Casos pràctics	09
	5.1.- Actuacions de promoció del mercat social de REAS Balears	09
	5.2.- Bones pràctiques de mercat social	13
	A.- Serveis bancaris i assegurances	13
	B.- Cultura i software lliure	17
	C.- Comerç just	22
	D.- Oficina amiga del medi ambient: - Paper reciclat - Tònens - Missatgeria	23
	E.- Productes i serveis d'iniciatives d'inserció social i de persones amb discapacitat: - Càtering - Papereria - Arts gràfiques - Neteja	24
6.-	Directori de proveïdors socials	26
7.-	Annexos - <i>Construyendo un mercado social. Cláusulas sociales para entidades solidarias</i> - Fitxa descriptiva de bones pràctiques de <i>Koopera Merkatua</i> (mercat ecològic i solidari del País Basc) - Document sobre criteris i compromisos que han d'adquirir les entitats del mercat social d'Aragó	28

Autor: Jordi López Bezunartea (REAS Balears)

Reconeixement-No comercial-Compartir sota la mateixa llicència 3.0
 Llicència completa: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/>

La Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària de les Illes Balears (REAS Balears) és una associació sense ànim de lucre constituïda en 1998, composta per les següents entitats: Fundació Deixalles, Càritas Mallorca, Càritas Menorca, Càritas Eivissa, Ecoprest, Fundació Amadip-Esment, Suport Social S. Coop., Candela Projectes Solidaris, Tu a Tu, INTRESS, S'Altra Senalla, Ateneu Alcari i Fundació Social La Sapiència.

MISSIÓ

REAS Balears vol potenciar l'economia solidària com a un instrument que permet desenvolupar una societat més justa i sostenible, treballant per aquest objectiu des d'una òptica múltiple: l'econòmica, la social, l'ambiental i la cultural.

1.- Presentació

Les cooperatives i societats laborals, les iniciatives de consum responsable i d'inserció laboral de persones amb discapacitats o excloses del mercat laboral, constitueixen un mercat social; el qual es podria definir com el conjunt dels processos econòmics de producció, distribució, consum i finançament inspirats en la filosofia de l'economia social i/o solidària.

Aquesta filosofia es concreta en motivacions no exclusivament lucratives, ja que en el mercat social trobam també altres motivacions, com la participació democràtica en la gestió de l'empresa, la qualitat i l'estabilitat en l'ocupació o complir una funció social a través del procés productiu.

Tot i els seus valors, les empreses i iniciatives d'economia social i solidària es veuen obligades a competir en el mercat amb els seus productes o serveis, sense que sovint siguin reconegudes pels valors que aporten a la societat.

La guia "**Com implantar el mercat social a la teva organització**" sorgeix per donar visibilitat pública a l'economia social i solidària com a sector econòmic diferenciat, capaç de satisfer de forma eficaç les demandes de productes i serveis de les iniciatives d'inserció social i les empreses d'economia social.

En aplicació dels principis de l'economia solidària, REAS Balears aspira a fomentar els proveïments del mercat social entre les entitats socials d'inserció i empreses d'economia social.

Amb la finalitat de desenvolupar el mercat social, REAS Balears va assumir en 2008 el document "*Construyendo un mercado social. Cláusulas sociales para entidades solidarias*" (veure [annex 1](#)), comproment-se així amb l'articulació del mercat social i amb l'aplicació dels seus criteris en les seves polítiques de compres.

Així mateix, des de *REAS Red de Redes de Economía Solidaria*, s'estan desenvolupant actuacions concretes per contribuir al desenvolupament d'un mercat social, en àmbits com el software i la cultura lliure, les assegurances ètiques, la banca ètica, etc.

Aquestes actuacions de promoció del mercat social tenen un efecte multiplicador que enforteix l'economia social, ja que contribueix a consolidar el mercat de producció i distribució de productes i serveis amb valors afegits socials i ambientals.

2.- Què és el mercat social

S'entén per mercat social una xarxa de finançament, producció, distribució i consum de bens i serveis, que funciona amb criteris democràtics, ecològics i solidaris en un territori determinat, i que està constituït tant per empreses socials como per consumidors individuals i col·lectius.

Els valors del mercat social són:

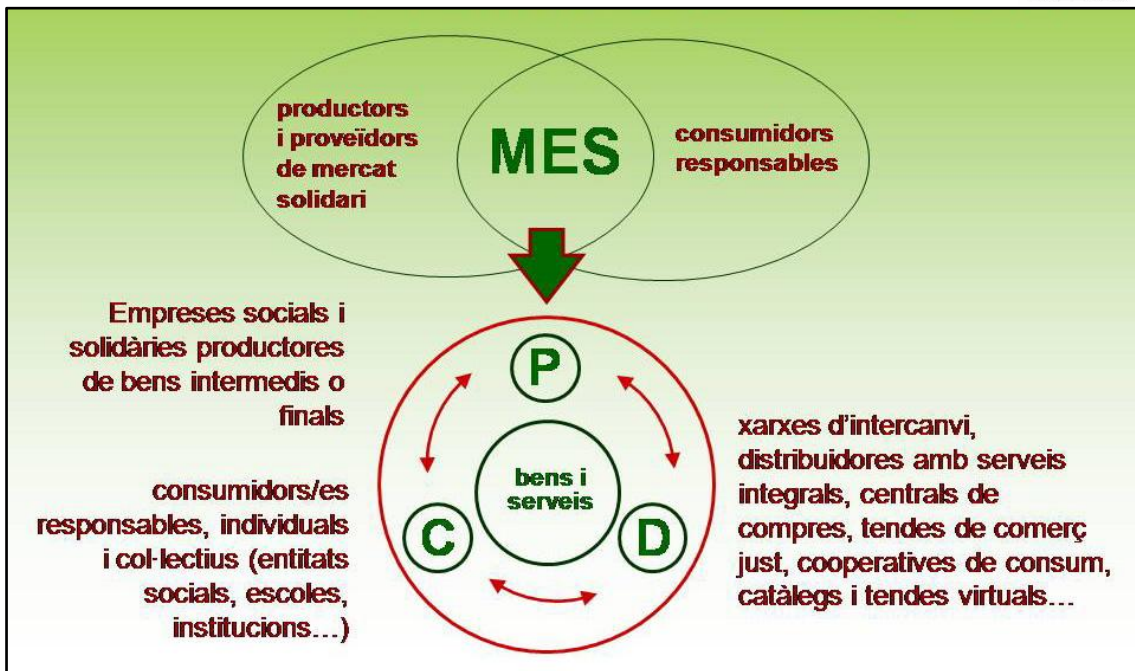
- Relacions democràtiques i equitatives.
- Producció i consum responsable.
- Justícia social i igualtat d'oportunitats.
- Equitat econòmica: sense afany de lucre.
- Comerç just.
- Respecte al medi ambient.
- Desenvolupament local i sobirania alimentària.
- Sensibilització per a la transformació social.

El mercat social està integrat per:

- Empreses socials productores de bens i serveis que compleixen els criteris socials i ambientals establerts.
- Empreses socials distribuïdores (cooperatives de consum, cooperatives de logística i transport, xarxes d'intercanvi, botigues solidàries...) que compleixen els criteris socials i ambientals establerts.
- Consumidors responsables, és a dir, les persones o organitzacions que compren seguint criteris ecològics i socials per contribuir a la transformació del mercat i de l'economia.

També es pot parlar de mercats socials de suport, en relació al mercat financer, a bosses de feina i a serveis de suport:

- Mercat financer: inclou cooperatives de serveis financers, cooperatives de crèdit, fons d'inversió de les seccions de crèdit, bons solidaris per a cobrir necessitats de finançament del mercat social, etc.
- Bossa de treball: bossa conjunta de persones interessades en treballar per a empreses i entitats socials i solidàries.
- Serveis de suport: organitzacions de representació, federacions i confederacions, mitjans de comunicació, iniciatives de formació i assessorament, observatoris...

Font: REAS Euskadi.

Amb la creació del mercat social es pretén impulsar:

- El sector de l'economia solidària.
- El sector de les empreses d'inserció.
- Els productes o serveis d'entitats amb compromís social.
- El comerç just.
- Els productes ecològics.

A través de l'articulació del mercat social les empreses i iniciatives d'economia social i solidària tenen l'oportunitat d'incrementar la **intercooperació** i el suport mutu a fi de contribuir a la seva visibilitat pública i consolidació i de minimitzar les seves debilitats. Però la intercooperació també suposa la construcció col·lectiva de nous projectes socioeconòmics que contribueixen a omplir buits o a reforçar el sector.

L'aposta pel mercat social suposa també una mesura de **coherència** amb els valors de l'economia social, contribuint a la vocació de transformació social a través del fet econòmic.

Així mateix, l'aposta de l'economia social i solidària pel mercat social té un **efecte multiplicador**, ja que contribueix a la consolidació del mercat social, facilitant l'accés als seus productes i serveis per persones i organitzacions que volen exercir la seva opció pel consum responsable. Aquest efecte multiplicador pot tenir un efecte positiu sobre la distribució i sobre els preus a causa de l'ampliació de mercats que suposa.

3.- Com funciona el mercat social

El mercat social funciona sobre la base dels principis següents:

Criteris ètics. Els bens i serveis que circulen en el mercat social han de complir tres criteris: ser socialment útils, ser ecològicament sostenibles i haver estat produïts amb equitat i democràcia. Per tant els criteris a tenir en compte són: respecte al medi ambient, ocupació estable i de qualitat, inserció de col·lectius en situació de vulnerabilitat, compromís amb l'entorn, democràcia i participació, no tenir el benefici econòmic com a única finalitat, igualtat, cooperació, transparència, finalitats socials, arrelament en el territori, qualitat... La verificació d'aquests criteris requereix de mecanismes de control i seguiment transparents.

Compromís de consum social. Cada component, sigui empresa social o consumidor col·lectiu, procura consumir al màxim bens i serveis produïts per la resta de components del mercat social. Les organitzacions, empreses i consumidors col·lectius poden promoure també la participació en el mercat social de les seves persones treballadores, per exemple facilitant la distribució de productes en els centres de treball.

Construcció col·lectiva. Cada component ha de contribuir a la visibilitat pública del mercat social i a crear noves empreses socials vinculades al sector, a fi d'anar completant i tancant cicles productius. El mercat social, a més de bens i serveis, genera aprenentatge col·lectiu, innovació tecnològica, cultura, relacions socials, projectes, valors, etc.

Exemples:

Iuna-Contraste (València)

Contraste és un espai de comerç responsable. Neix a València a finals de 2004 promogut per Iuna (una promotora d'empreses d'inserció laboral) com a un canal de distribució de productes i serveis de l'economia social i solidària, i com a un llaç d'unió entre aquestes empreses i els consumidors responsables.

La raó del naixement de Contraste ve motivada per la mancança de xarxes de distribució en tot el territori espanyol; el projecte aporta a més a més la innovació d'englobar a empreses de productes de comerç just, de productes ecològics, empreses d'inserció sociolaboral, projectes de cooperació internacional, de finançament alternatiu, etc.

Consumir productes socialment i ambientalment responsables no es redueix així a una acció puntual, ja que el consumidor disposa d'una àmplia gamma de productes i serveis, i pot triar entre moltes opcions.

Més informació: www.iuna.org/contraste

Trèvol – SMS (Barcelona)

SMS son las sigles de Serveis al Mercat Social. Neix com a un projecte covat per Trèvol Serveis Integrals SCCL (cooperativa de treball fundada en 1984 l'activitat principal de la qual és la missatgeria) i el Grup Aqüeni. La seva missió és la dinamització i consolidació del mercat social.

SMS és una distribuïdora de productes i serveis que integra un operador logístic i una xarxa de punts de venda tant físics com virtuals. El model organitzatiu combina la gestió cooperativa amb la inserció sociolaboral de persones en risc d'exclusió, aplicant criteris de sostenibilitat en tots els seus processos.

L'activitat econòmica gira al voltant de tres àrees operatives:

- Operador logístic: distribució de mercaderies i repartiment a domicili.
- Manipulació: gestió d'estocs, fraccionament i embalatge.
- Comercialització: venda per catàleg i *on-line* a particulars i col·lectius.

Més informació: www.mercasol.net

Nexos (*Fundación Ecología y Desarrollo*)

Entitat especialitzada en ajudar a les organitzacions a integrar criteris ambientals i socials en els processos de compra. És una iniciativa de la *Fundación Ecología y Desarrollo* de Saragossa, i disposa d'un codi de conducta i de guies de compres responsables.

Més informació: www.nexos.es

Koopera Merkatua (Mercat ecològic i solidari del País Basc)

El mercat ecològic i solidari del País Basc ofereix roba, joguines, electrodomèstics, llibres i altres articles recuperats, així com aliments d'agricultura ecològica i comerç just. Per complementar la seva tasca, promou la integració sociolaboral i la defensa del medi ambient d'acord amb els següents objectius:

- Prestar un servei de comercialització integral de productes solidaris, ecològics i justos.
- Crear un punt de trobada i de difusió d'accions de sensibilització ambiental i social.
- Promoure la creació d'ocupació i formació per a col·lectius en risc d'exclusió.

Koopera Merkatua, està constituït com a cooperativa, com a resultat del treball conjunt de diverses cooperatives i entitats no lucratives del País Basc, i s'ha convertit en un referent del consum sostenible i un lloc de trobada alternatiu.

Més informació: veure com a annex 2 la fitxa descriptiva de bones pràctiques de *Koopera Merkatua*, així com www.koopera.org

4.- Com implantar el mercat social

El mercat social no neix de forma espontània. Ha de ser impulsat des de les organitzacions representatives dels sectors cooperatius, de l'economia social i solidària i del consum responsable. Existeixen diverses propostes, entre les quals es troben:

- Acostar empreses socials perquè acabin fent negocis o projectes conjunts, compartint elements en comú (instal·lacions, importacions, formació, serveis de suport...).
- Organitzar activitats que promoguin la intercooperació entre productors, i entre productors i grups de consumidors: fires, jornades de portes obertes...
- Crear "pàgines grogues" virtuals de l'economia social o mapes de punts de venda de productes i serveis del mercat social.
- Sumar economies d'escala per accedir a proveïdors en condicions favorables.
- Crear un carnet de fidelització, amb dret a descomptes, de consumidor del mercat social.
- Disseny d'instruments de garantia social dirigits als consumidors (per exemple adhesió col·lectiva al sistema arbitral de consum).
- Crear una imatge corporativa comuna per als productes i serveis del mercat social.

Passes per avançar en la construcció del mercat social

A.- Preparació:

- Estudiar i establir els criteris que han de complir les organitzacions que han de formar part del mercat social i com avaluar-los.
- Sumar organitzacions consumidores i recollir la seva opinió i participació.
- Estudiar i fixar els compromisos que han d'assumir les organitzacions consumidores.
- Estudiar i establir l'estructura i organització del mercat social.

B.- Posada en marxa:

- Visibilitat pública.
- Articulació dels instruments.
- Seguiment i avaluació.

Exemples:

Mercat social d'Aragó

S'adjunta com a annex 3 el document sobre criteris i compromisos que han d'adquirir les entitats del mercat social d'Aragó.

Portal web *Konsumo responsable*

És una iniciativa de *REAS Red de Redes de Economía Solidaria* l'objectiu general del qual és la generació de demanda de consum responsable. El portal es dissenya per recollir a totes les organitzacions que comparteixen aquest objectiu, i s'instrumentalitza en cinc àrees:

- Informació: recopila informació generada en el conjunt de l'Estat i a nivell internacional, aportada pels socis del projecte.
- Formació: informació sobre activitats formatives en matèria de consum responsable i posada a disposició de materials didàctics.
- Eines: relació d'eines innovadores i específiques disponibles en el conjunt de l'Estat.
- Mercat social: oferta d'un nombre significatiu de referències de productes i serveis per afavorir la comercialització.
- Projectes en marxa: projectes d'innovació sorgits de la col·laboració dels socis del portal.

Per a la implementació del projecte s'ha dissenyat una estructura que permeti participar a totes les entitats interessades, aportant espais diferents amb distintes obligacions i drets. El mercat social es treballa bàsicament en els territoris, a partir de la constitució d'una cooperativa de consum que reculli als diferents actors que actuen en el territori. Aquests mercats locals es complementaran amb un conjunt d'entitats transversals que actuaran en tot l'Estat, aportant referències al catàleg de productes i serveis (en àmbits com la banca ètica, les assegurances ètiques i solidàries o el comerç just), fins i tot als territoris on no existeix un mercat local.

Més informació: www.konsumoresponsable.org

5.- Casos pràctics

5.1.- Actuacions de promoció del mercat social de REAS Balears

REAS Balears té una important experiència acumulada en matèria de promoció del mercat social i dels proveïments socialment responsables:

Web del mercat social a les Illes Balears

www.mercatsocial.org

La web del mercat social de les Illes Balears, elaborada per REAS Balears amb el suport de les altres organitzacions d'economia social i el finançament de la Conselleria de Turisme i Treball, sorgeix per donar visibilitat pública a l'economia social com a sector econòmic diferenciat, capaç de satisfer de forma eficaç les demandes de productes i serveis de consumidors institucionals, empreses i ciutadania en general.

A la web del mercat social de les Illes Balears es troba informació sobre els següents grups d'iniciatives econòmiques:

- Cooperatives de treball
- Cooperatives de treball d'iniciativa social
- Cooperatives Agroalimentàries
- Societats laborals
- Centres Especials de Treball
- Iniciatives d'inserció social
- Iniciatives de consum responsable (agricultura ecològica i comerç just)

Per facilitar la localització d'empreses i activitats, la web disposa d'opcions de recerca per sector econòmic, tipus d'iniciativa i illa.

Gestió de projectes de sensibilització en matèria de compra pública ètica i clàusules socials

A través de les convocatòries de 2009 i 2010 de projectes de sensibilització de l'Agència de Cooperació Internacional de les Illes Balears, REAS Balears gestiona des de juliol de 2009 un servei d'assessorament en matèria de compra pública ètica i clàusules socials, dirigit fonamentalment a administracions públiques de les Illes Balears però també al món empresarial i al teixit associatiu, els quals es poden implicar en la compra pública ètica ja sigui com a proveïdors, ja sigui com a consumidors responsables.

En el marc del projecte de sensibilització actualment vigent, recentment s'ha posat en marxa un blog sobre compra pública ètica a les Illes Balears: www.economiasolidaria.org/blogs/compra_publica_etica_illes_balears

Aplicació de bones pràctiques de proveïments socialment responsables

Amb la finalitat de desenvolupar el mercat social, REAS Balears va assumir en 2008 el document “*Construyendo un mercado social. Cláusulas sociales para entidades solidarias*” (veure [annex 1](#)), comproment-se així amb l’articulació del mercat social i amb l’aplicació dels seus criteris en les seves polítiques de compres.

A continuació es mostren els proveïments amb criteris socials que utilitza REAS Balears en l’actualitat:

Àmbit	Proveïment	Descripció
Serveis bancaris	Compte corrent d’estalvi ètic	REAS Balears només utilitza comptes corrents de l’estalvi ètic de Colonya Caixa d’Estalvis de Pollença .
Assegurances	Assegurança ètica i solidària	REAS Balears té subscripta una pòlissa d’assegurança d’una persona voluntària a través d’ Arç Cooperativa . També va subscriure en el seu moment una assegurança d’una persona cooperant a través d’Arç.
Cultura i software lliure	Ús de programari lliure	REAS Balears està començant a utilitzar programari lliure, de moment de forma complementària (paquet ofimàtic d’ open office i navegador d’internet mozilla firefox).
Comerç just	Serveis de càtering	Contractació de serveis de càtering de comerç just a S’Altra Senalla per a jornades.
Medi ambient	Paper reciclat d’oficina	Compra conjunta amb la Fundació Deixalles de paper reciclat d’oficina a través de la Cooperativa d’Iniciativa Social Rezikleta .
	Reutilització de tòner d’impresora	Reutilització de tòner d’impresora laser a través de Reciclam , empresa d’una emprenedora social d’origen immigrant.
	Missatgeria en bicicleta	Contractació de serveis de missatgeria, a través d’ Ecoprest , empresa d’economia social amb servei de missatgeria urbana en bicicleta.
Iniciatives d’inserció social i de persones amb discapacitat	Càtering	Contractació de serveis de càtering per a jornades a Amadip-Esment , entitat no lucrativa en favor de les persones amb discapacitat intel·lectual.
	Neteja d’oficines	Contractació del servei de neteja d’oficina a Teula , un projecte social de la Fundació Deixalles.
	Arts gràfiques	Part dels treballs d’arts gràfics es realitzen amb Amadip-Esment .

Vinculació a iniciatives de REAS Red de Redes de Economía Solidaria de promoció del mercat social

Des de REAS Red de Redes de Economía Solidaria, de la que forma part REAS Balears s'estan promovent diferents iniciatives en favor del mercat social, a les quals participa REAS Balears:

- **Promoció del projecte Fiare de banca ètica**
REAS Red de Redes està implicada en la campanya de captació de capital social per a la transformació del projecte Fiare, el qual actualment actua a Espanya amb llicència de la banca ètica italiana, en una cooperativa de serveis bancaris ètics i solidaris. REAS Balears participa activament en el projecte mitjançant l'impuls a la creació d'una associació territorial per promoure el projecte Fiare de banca ètica a les Illes Balears.
- **Acord amb Arç cooperativa per a la promoció d'assegurances ètiques i solidàries**
REAS Red de Redes ha signat un acord amb la corredoria d'assegurances d'economia social i solidària Arç Cooperativa, per a la posada en marxa de productes d'assegurança per a organitzacions d'economia social i solidària (veure: www.arccoop.coop/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=22&Itemid=28). REAS Balears i algunes entitats associades ja han començat a contractar serveis d'assegurances en el marc d'aquest acord.
- **Promoció d'un portal de consum responsable**
REAS Red de Redes es troba en procés d'articulació d'un portal de consum responsable, enfocant tant a la informació sobre característiques socialment responsables com a la comercialització de productes i serveis amb valors afegits socials i ambientals.
- **Promoció de la cultura i del software lliure**
Els plans de treball de REAS Red de Redes inclouen accions de promoció de la cultura i el software lliure en favor de la democratització del coneixement. REAS Balears ha assumit el compromís de participar en el grup de treball "ad hoc" i de fomentar accions formatives per implantar software lliure a les organitzacions d'economia solidària.

El pla de feina de REAS Balears 2010-2011 estableix com a objectiu establir procediments d'incorporació de bones pràctiques de consum responsable i mercat social, assumint les iniciatives de promoció del mercat social de REAS Red de Redes. Això es concreta en les següents actuacions:

Àmbit	Proveïment	Descripció
Serveis bancaris	Banca ètica	Participació en el grup promotor de la banca ètica Fiare a Mallorca i aportació de capital.
Assegurances	Assegurança ètica i solidària	Compromís de contractació d'assegurances ètiques i solidàries a través d' Arç per a qualsevol tipus de producte d'assegurança que es necessiti.
Cultura i software lliure	Ús de programari lliure	Compromís d'implantació de programari lliure, en una primera fase d'aplicacions de programari lliure, i en una segona d'utilització del sistema operatiu GNU/Linux .
	Llicències <i>Creative Commons</i>	Compromís d'edició de materials sota les llicències Creative Commons .

Promoció del mercat social entre les entitats associades a REAS Balears

A través de la convocatòria per concedir ajuts públics a les entitats associatives de cooperatives, de societats laborals i d'iniciatives d'inserció social per la formació de la Conselleria de Turisme i Treball (BOIB núm. 183, de 16-12-2010), REAS Balears promou actuacions de promoció del mercat social entre les seves entitats associades:

- Organització del curs "Com implantar el mercat social a la teva organització": curs de 12 hores de duració dirigit a persones gerents i responsables de compres d'iniciatives d'inserció social i d'empreses d'economia social (28 i 29 de març de 2011).
- Elaboració de la present guia "Com implantar el mercat social a la teva organització", presentació pública a les iniciatives d'inserció social i empreses d'economia social, i difusió a través del portal www.economiasolidaria.org.

Aquestes actuacions, que finalitzen el març de 2011, tendran continuïtat establint procediments per a la incorporació de bones pràctiques de mercat social en el si de les entitats associades, en els àmbits de la banca i assegurances ètiques i de la cultura i el software lliure.

5.2.- Bones pràctiques de mercat social

A.- Serveis bancaris i assegurances

L'activitat econòmica no és neutral. No es desenvolupa mitjançant mecanismes automàtics, involuntaris o inintencionats. Tota decisió econòmica és en darrer terme, una decisió ètica, assumida des d'un marc determinat de conviccions, les conseqüències de les quals poden afavorir uns i perjudicar altres. En els nostres entorns, cada vegada més persones i organitzacions es van fent conscients d'aquesta realitat i intenten prendre les decisions sobre el destí dels seus estalvis, sobre les seves sol·licituds de crèdit o les seves inversions amb responsabilitat, basant-se en una informació fiable i suficient. Sorgeixen així preguntes com les següents:

- Queden cobertes pel sistema bancari actual les nostres demandes com a estalviadors, consumidors i inversors?
- Troben les organitzacions socials i els seus usuaris resposta en les entitats financeres tradicionals?
- On i des de quins criteris inverteixen els nostres diners les institucions financeres?
- Responen les entitats financeres a les demandes de la nostra societat i especialment a les que provenen dels sectors més desafavorits?
- Existeix un model alternatiu de banca que situï aquestes demandes al centre de la seva missió, visió i valors?

La resposta a aquestes preguntes la trobam en la banca ètica. La banca ètica sorgeix com a alternativa a la banca convencional per posar en pràctica la idea d'un banc col·laborador com a punt d'encontre entre els estalviadors que comparteixen l'exigència d'una gestió més conscient i responsable dels seus diners, i les iniciatives socioeconòmiques inspirades en principis de desenvolupament humà i social sostenible. La banca ètica realitza també una funció educativa en relació als estalviadors i als beneficiaris de crèdit, responsabilitzant al primer coneixent el destí i la modalitat de l'ús dels seus diners, i estimulants al segon a desenvolupar amb responsabilitat la seva capacitat empresarial.

Principis de la banca ètica:

- Les finances èticament orientades són sensibles a les conseqüències no econòmiques de les accions econòmiques.
- El crèdit, en totes les seves formes, és un dret humà.
- L'eficiència i sobrietat són components de la responsabilitat ètica.
- El benefici obtingut per la possessió i intercanvi de diners ha de ser conseqüència de l'activitat orientada al bé comú, i ha de ser equitativament distribuïda entre tots els protagonistes.
- La màxima transparència de totes les operacions és un requisit fonamental de qualsevol activitat de finances ètiques.
- S'ha d'afavorir la participació en la presa de decisions, no només dels socis sinó també de les persones estalviadores.
- La institució que accepta els principis de les finances ètiques orienta tota la seva activitat d'acord amb els seus principis.

Fiare

Descripció	<p>Fiare és un projecte de banca ètica a Espanya, vinculat inicialment a la <i>Banca Popolare Etica</i> d'Itàlia.</p> <p>La seva implantació a Espanya pren com a base la presència de persones i organitzacions territorials vinculades a REAS interessades en el projecte. Actualment disposa de presència territorial a Bilbao, Sant Sebastià, Vitòria, Pamplona, Madrid i Barcelona, a més de grups de suport a altres comunitats.</p> <p>Fiare disposa d'uns 25 milions d'euros en dipòsits i té concedits préstecs per més de 17 milions d'euros.</p> <p>En aquests moments Fiare està fent una campanya de captació de capital social per constituir una cooperativa de crèdit. Actualment duu recollits 2,1 milions d'euros de capital social.</p>
Productes/ serveis	<p><u>Dipòsits</u></p> <p>Fiare accepta dipòsits de qualsevol persona o entitat legalment constituïda que signi una declaració manifestant la seva identificació amb els principis de Fiare. El dipositant pot indicar les seves preferències sobre la destinació dels seus estalvis. Existeixen 4 tipus de llibretes d'estalvi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fiare disponibilitat: dipòsit mínim 3.000 €, sense terminis, interès 0,20%. - Fiare universal: dipòsit mínim 200 €, a termini, interès Euribor-0,40. - Fiare vinculat: dipòsit mínim 3.000 €, a termini, interès fixo o variable, en funció del termini. - Fiare xarxes vinculat: dipòsit mínim 1.000 €, a termini, interès fixo o variable, en funció del termini. <p><u>Captació de capital social</u></p> <p>Mínim de 300 € per a persones i de 600 € per a entitats. Canalitzat a través d'associacions territorials, les persones promotores també fan aportacions a fons perdut per a la posada en marxa del projecte. Les persones col·laboradores no han de fer aportacions a fons perdut.</p> <p><u>Préstecs</u></p> <p>Fiare disposa de les següents línies de préstecs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cobertura de Necessitats Bàsiques de persones físiques, en el nostre entorn i al Sud, mitjançant acords específics amb entitats associades al Projecte FIARE o amb les Administracions Públiques. - Finançament genèric (estructura, locals i tresoreria) per a entitats que treballen amb persones en situació o risc d'exclusió, organitzacions no governamentals pel desenvolupament i la cooperació amb el Sud, Empreses de l'economia solidària i, en general, per a totes aquelles entitats sense ànim de lucre que promouen o desenvolupen activitats amb un impacte social positiu. - Posada en marxa de projectes empresarials presentats per qualsevol persona física o jurídica, restant la seva aprovació subjecte a l'avaluació ètico-social tant de l'entitat sol·licitant com del projecte. <p>També existeixen préstecs personals i hipotecaris.</p>
Més informació	<p>www.proyectofiare.com</p>

Colonya Caixa d'Estalvis de Pollença

Descripció	<p>L'any 1999 Colonya va posar en marxa la primera experiència de banca ètica que una entitat financera duia a terme a l'Estat Espanyol, canalitzant les disponibilitats econòmiques de les persones i institucions amb inquietuds solidàries.</p> <p>A través de la Fundació Guillem Cifre de Colonya es retorna a la societat la part dels beneficis que no es dedica a reserves, donant resposta a les demandes de la societat tant a través d'accions gestionades directament com concedint subvencions o mitjançant convenis amb entitats sense ànim de lucre en els àmbits social, assistencial, cultural, esportiu i ambiental.</p> <p>El Comitè Ètic, integrat per La Fundació Guillem Cifre de Colonya, Càritas Diocesana de Mallorca i la Fundació Deixalles, qualifica i determina el caràcter ètic dels projectes que poden ésser subvencionats o finançats amb fons de l'estalvi ètic.</p> <p>En 2010 el volum de dipòsits ha estat de 17,5 milions d'euros, i els préstecs de 2,5 milions d'euros.</p>
Productes/serveis	<p>Disposa de diferents productes ètics i solidaris: productes d'estalvi, assegurances solidàries, Colonya Pla Ètic i Solidari, finançaments i subvencions.</p> <p><u>Productes d'estalvi</u></p> <p>L'Estalvi Ètic permet als impositors conèixer el destí dels seus estalvis i saber que només s'inverteixen en aquelles activitats que estan d'acord amb els principis de la Carta "Emprendre per un Món Solidari". Els clients donen el 50% dels interessos que van a un fons que el Comitè Ètic destina a subvencions de projectes que afavoreixen la cohesió social i el desenvolupament sostenible.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Llibreta a la vista: sense comissions de manteniment, import mínim inicial: 100 €, no admet domiciliacions de rebuts, tipus d'interès any 2011: 1,25% TAE. - Compte corrent: sense comissions de manteniment, import mínim inicial: 100 €, tipus d'interès any 2011: 0,5% TAE. <p><u>Assegurances</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pòlissa de salut solidària: destina el 5% de les primes a la Fundació Guillem Cifre de Colonya. - Assegurances solidàries (de la llar, i de l'automòbil): destina el 5% de les primes a la Fundació Guillem Cifre de Colonya. <p><u>Plans de pensions</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Colonya Pla Ètic i Solidari: manté una política d'inversions amb criteris ètics i de bon govern, i destina el 0,3% del total de les aportacions a la Fundació Guillem Cifre de Colonya. <p><u>Finançaments</u></p> <p>Els diferents tipus de finançaments (Pòlisses de Crèdit, Microcrèdits, Préstecs Personals, Préstecs Hipotecaris, Avals, etc...) s'instrumenten dins un context de condicions favorables, i han de ser qualificats pel Comitè Ètic.</p> <p><u>Subvencions</u></p> <p>Amb les donacions de la part dels interessos, aportacions i primes a la Fundació Guillem Cifre de Colonya, es fa una convocatòria anual de subvencions que són controlades pel Comitè Ètic.</p>
Més informació	<p>www.colonya.com/estalvietic</p>

Arç Cooperativa

<p>Descripció</p>	<p>Arç, Serveis Integrals d'Assegurances, és una corredoria d'assegurances cooperativa dedicada a la gestió d'assegurances d'una manera integral, oferint:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Assessorament, estudi i recerca de productes específics d'assegurances. - Gestió de la compra d'assegurances amb criteris col·lectius. <p>Una de les especialitzacions d'Arç és en l'àmbit de l'economia social i solidària. Arç s'adreça a cooperatives, entitats d'iniciativa social, ONG i associacions, per ocupar-se de la gestió de les seves assegurances. El coneixement que tenen d'aquests sectors els hi permet oferir un servei especialitzat, enfocat a les necessitats del sector.</p> <p>Arç és el primer mediador d'assegurances d'Europa registrat per a la gestió de l'assegurança ètica i solidària, un nou concepte d'assegurança que tracta de retornar al mercat assegurador la pràctica ètica i solidària pròpia del mutualisme original. Amb aquesta finalitat, es promou el segell EthSI, avaluat per l'Observatori de les Finances Ètiques.</p> <p>Arç dona servei a més de 1.000 cooperatives, altres empreses, entitats d'iniciativa social, ONG i associacions diverses; i disposa d'un acord de col·laboració amb REAS Red de Redes de Economía Solidaria.</p>
<p>Productes/ serveis</p>	<p>Arç Servei Integral d'Assegurances disposa dels següents productes d'assegurances per a l'economia social i solidària:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Multirisc instal·lacions i oficines: combinat de cobertures (incendi, robatori, responsabilitat civil, avaria de maquinària, etc) que permet assegurar tant el continent com el contingut de les instal·lacions. - Responsabilitat civil: garanteix el pagament de les indemnitzacions de les quals es pugui ser civilment responsable per danys corporals o materials, així com les despeses per fiances civils i despeses judicials. - Accidents: garanteix l'assistència mèdica i farmacèutica i el cobrament d'una indemnització per accident en cas de mort o invalidesa. - Vehicles particulars i d'empresa. - Transport: conjunt de pòlisses que garanteixen als transportistes i encarregats de logística la seva activitat. - Espectacles, fires i exposicions: indemnitzacions per suspensió, responsabilitat civil, assistència en viatge, accidents... - Assistència en viatge: cobreix les contingències dels viatges: pèrdues d'equipatge, despeses mèdiques, hospitalització i repatriament. - Vida: garanteix el pagament del capital assegurat a les persones beneficiàries en cas de mort de la persona assegurada. - Subsidi per baixa: garanteix ingressos diaris en cas de baixa per malaltia o accident, de forma complementària amb qualsevol altra assegurança privada de la Seguretat Social. <p>Arç també està especialitzat en productes sectorials d'assegurances per a l'economia social i solidària en àmbits com: construcció, activitats socioeducatives, cooperació social, associacionisme, ONG per al desenvolupament, espectacles, centres especials de treball i centres ocupacionals, i energies renovables.</p>
<p>Més informació</p>	<p>www.arccoop.coop</p>

B.- Cultura i software lliure

Cultura lliure

REAS Red de Redes de Economía Solidaria ha fet un posicionament estratègic en favor de la cultura lliure, assumint el dret al lliure accés a la cultura, la qual cosa passa per llibertat per produir, compartir i transformar els continguts culturals i els coneixements. En la pràctica aquesta aposta per la cultura lliure es tradueix en l'ús de llicències *copyleft* i en el *software* lliure.

Les llicències *copyleft* (per oposició a les *copyright*) compren un grup de llicències com *creative commons* caracteritzades per eliminar les restriccions de distribució o modificació imposades pel *copyright*, amb la condició que el treball derivat mantingui el mateix règim de drets d'autor que l'original. Es pretén així garantir una major llibertat perquè cada receptor d'una còpia o d'una versió derivada d'un treball de creació cultural pugui usar, modificar i redistribuir tant el propi treball com les versions que es derivin.

Amb aquestes llicències es poden protegir diferents tipus d'obres: programes informàtics, art, cultura, ciència... és a dir, qualsevol tipus de creació cultural.

A l'encontre anual de REAS Red de Redes celebrat a Alburquerque (Badajoz) el maig de 2009 es va aprovar en relació a la cultura lliure definir i aprovar un document comú per iniciar la tasca de promoció de la cultura lliure.

Des de diverses entitats i empreses vinculades a les xarxes territorials d'economia solidària es treballen temàtiques de cultura lliure:

- *Investic*: sorgeix amb la idea d'impulsar el *software* lliure i la cultura lliure des d'un projecte empresarial d'autoocupació, posant de manifest que més enllà dels aspectes tècnics del *software* lliure, planteja noves formes organitzatives basades en la horitzontalitat i la llibertat de coneixement. Pertany a REAS Navarra. Més informació: www.investic.net
- *Visualiza*: és una empresa que gestiona projectes de comunicació i que aposta per una ecologia visual: imatge i comunicació amb criteris socials i promoció de les llicències *copyleft*. Pertany a REAS Navarra. Més informació: www.visualiza.es
- *Traficantes de Sueños*: llibreria, distribuïdora i editora associativa que neix amb el propòsit de ser un punt de trobada i de debat sobre les diferents realitats dels moviments socials. Els textos de l'editorial es publiquen amb llicència *creative commons* i amb *copyleft*. Pertany a REAS Madrid. Més informació: www.traficantes.net

Llicències *copyleft*

Descripció	<p>Les llicències <i>copyleft</i> es fonamenten en la consideració del públic com a substrat primer de tota la producció intel·lectual i cultural. Sense la permanent recombinació (basada sempre en la còpia, la variació i la mescla) dels elements culturals i de coneixement, no hauria innovació ni producció cultural. El <i>copyleft</i> s'estableix precisament per a que aquesta permanent recombinació sigui la matèria lliure d'aquest procés que anomenem creació cultural.</p> <p><i>Creative Commons</i> és una organització sense ànim de lucre que posa a disposició del públic i dels creadors instruments legals senzills que permeten establir llicències d'obres de creació amb distints graus de protecció i llibertat, d'acord amb les característiques de l'obra i de la voluntat de l'autor.</p>
Productes/serveis	<p>En l'àmbit de l'edició i en general de la creació cultural (obres gràfiques, música, vídeo) s'entén que una obra és <i>copyleft</i> si compleix el requisit mínim de permetre la seva difusió i distribució no comercial. Això implica: llibertat de còpia, digitalització i distribució gratuïta a través d'internet.</p> <p>Aquest <i>copyleft</i> pot ser ampliat a través de <i>Creative Commons</i> amb permisos per a la generació d'obres derivades a partir de l'original o per realitzar edicions comercials per part de tercers.</p> <p>Existeixen quatre tipus de condicions en funció dels drets que s'atribueixen a terceres persones:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reconeixement: en qualsevol explotació de l'obra s'haurà de reconèixer l'autoria. - No comercial: l'explotació de l'obra queda limitada a usos no comercials. - Sense obres derivades: l'autorització per a l'explotació de l'obra no inclou la transformació per crear una obra derivada. - Compartir igual: s'autoritza la creació d'obres derivades sempre que la seva divulgació mantingui la mateixa llicència.
Més informació	<p>http://es.creativecommons.org</p>

Software lliure

Les llicències d'ús de *software* convencionals són restrictives, sotmeses a drets de llicència que impedeixen compartir i millorar els programes.

Els drets de propietat intel·lectual en matèria de software, protegits pels tractats de lliure comerç, no només impedeixen la socialització del coneixement, sinó que suposen una nova forma de colonialisme, afavorint els grans monopolis dels països més avançats. De fet, només 18 estats del món són exportadors nets de drets de llicències de propietat intel·lectual, donant lloc així a una transferència de rendes dels països en desenvolupament als més desenvolupats. Per exemple només els Estats Units reben 30 bilions de dòlars d'ingressos per exportació de llicències.

La figura següent mostra la distribució al planeta dels drets de llicència, on cada país es mostra de tamany proporcional a l'exportació neta de drets de llicència. Els països que no es mostren són importadors de drets de llicència.

El món segons l'exportació de drets de llicència (Font: Kamil Idris a www.worldmapper.org)

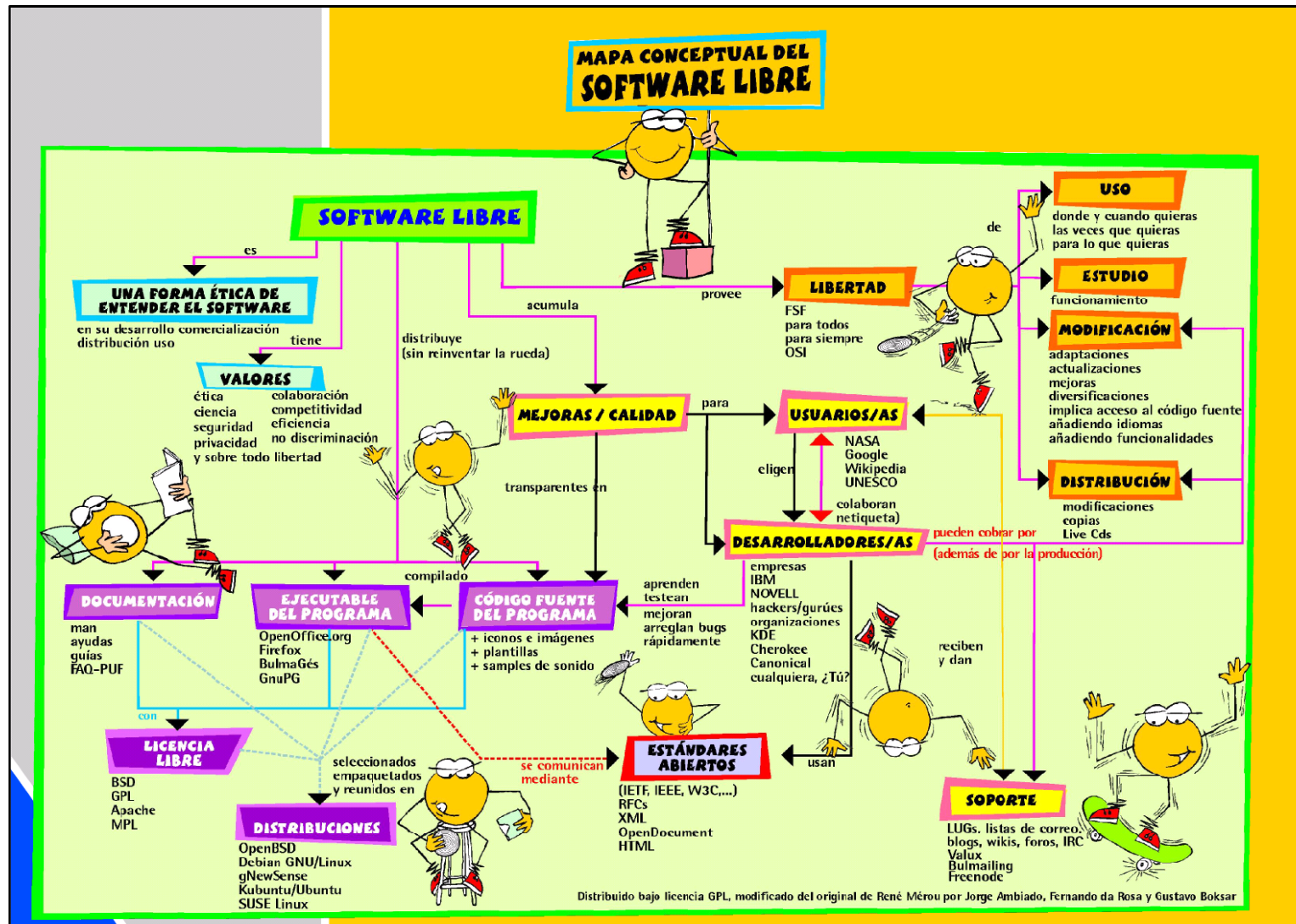
El *software* lliure és el que respecta la llibertat dels usuaris sobre el producte adquirit i que per tant una vegada adquirit pot ser usat, copiat, modificat o redistribuït lliurement.

Tècnicament això passa per l'accés al codi font, és a dir, a les instruccions que descriuen el funcionament d'un programa.

Habitualment el *software* lliure està disponible gratuïtament o a preu de cost, però no sempre és necessàriament així.

El *software* lliure permet un treball col·laboratiu entre centenars de milers de persones usuàries, per exemple de millora i adaptació dels programes, generant un important benefici social.

L'exemple més conegut de *software* lliure és el sistema operatiu *GNU/Linux*, que s'ha popularitzat com a alternativa al monopoli de *Microsoft*. *GNU/Linux* és gratuït i ve acompanyat del codi font, la qual cosa permet als programadors informàtics millorar i adaptar el programa, així com compartir aquestes millores i adaptacions amb altres usuaris.

Software lliure

Descripció	Enfront de les llicències d'ús de <i>software</i> convencionals, que no permeten compartir-ho ni adaptar-ho a les necessitats de l'usuari, el software lliure proporciona: <ul style="list-style-type: none"> - Llibertat d'executar el programa amb qualsevol propòsit. - Llibertat d'estudiar com funciona el programa i d'adaptar-lo a les pròpies necessitats (mitjançant l'accés al codi font). - Llibertat per redistribuir còpies del programa i així ajudar a altres. - Llibertat per millorar el programa i de posar a disposició del públic aquestes millores, beneficiant així a tota la comunitat.
Productes/ serveis	<u>Eines d'oficina</u> <ul style="list-style-type: none"> - Paquet ofimàtic: <i>OpenOffice</i> - Gestió de correus electrònics: <i>Thunderbird</i>, <i>Sendmail</i> - Creació de PDF's: <i>PDFCreator</i> <u>Eines de navegació</u> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Firefox</i> <u>Reproductors multimèdia</u> <ul style="list-style-type: none"> - <i>VLC Media Player</i> <u>Sistemes operatius:</u> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ubuntu</i> - <i>GNU/Linux</i>
Més informació	www.gnu.org/home.es.html

C.- Comerç just

Productes i serveis de comerç just	
Descripció	<p>El Comerç just és una associació de comerç que cerca més equitat en el comerç internacional. Contribueix a un desenvolupament sostenible oferint millors condicions comercials i assegurant els drets de les persones productores i treballadores marginades, especialment en els països del Sud. Les organitzacions de comerç just, amb el suport de les persones consumidores, estan implicades activament a donar suport als productors/es, a sensibilitzar i a desenvolupar campanyes per aconseguir canvis en les regles i les pràctiques del comerç internacional. El comerç just implica el compliment dels estàndards següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creació d'oportunitats per a grups de consumidors desfavorits. - Enfortiment de capacitats, i assistència i beneficis socials per a les comunitats de productors. - Transparència i funcionament democràtic per assegurar les necessitats bàsiques de les comunitats productores i beneficiar els consumidors. - Relació comercial equitativa i a llarg termini. - Preu just per als productors. - Lluita contra l'exploració laboral infantil. - Equitat de gènere. - Condicions laborals dignes. - Informació i sensibilització sobre comerç just. - Cura del medi ambient. <p>Existeixen dues certificacions de comerç just:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>World Fair Trade Organization</i> (Organització Mundial del Comerç Just): certifica que el producte ha estat importat i distribuït per una organització de comerç just que dugui la marca WFTO (certificació d'organitzacions). - <i>FairTrade</i>: certifica que el producte és de comerç just. <p>També és garantia suficient que el producte hagi estat importat i distribuït per una organització membre de la Coordinadora Estatal de Comerç Just, encara que no dugui cap distintiu.</p>
Productes/ serveis	<p><u>Alimentació</u> Cafè, cacau, te, caramels, galetes, xocolates, sucre, begudes, fruits secs... per a màquines expenedores, bars, cafeteries i restaurants, càterings, berenars de festes populars, etc.</p> <p><u>Tèxtil i artesania</u> Bosses, camisetes i jerseis, uniformes, motxilles, mocadors, llapis, pilotes esportives, agendes, joguines... per a regals institucionals, regals d'empresa, paneres de Nadal, <i>merchandising</i>...</p> <p><u>Serveis</u> Tallers i xerrades per a organitzacions de diades, ludoteques, activitats a centres d'ensenyament...</p> <p><u>Fusta justa</u> Productes derivats de la fusta amb certificació de cadena de custòdia FSC (<i>Forest Stewardship Council</i>): mobiliari, productes de decoració i de la llar i productes de papereria (folis i llapis).</p>
Més informació	<p>www.comerciojusto.org Entitats del programa de comerç just de les Illes Balears: veure capítol 6.</p>

D.- Oficina amiga del medi ambient

Paper reciclat d'oficina de Rezikleta	
Descripció	<p><i>Rezikleta</i> és una cooperativa d'iniciativa social de Bizkaia constituïda en 1992 que té per objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promoure la integració social de persones i col·lectius que pateixin qualsevol casta d'exclusió social. - Realitzar qualsevol activitat que tingui per finalitat la defensa del medi ambient. <p>Els beneficis obtinguts es destinen a finalitats ambientals i solidàries. <i>Rezikleta</i> està associada a REAS Euskadi.</p>
Productes/serveis	<p><i>Rezikleta</i> distribueix folis de paper d'oficina reciclats 100% post-consum i lliure de clor.</p> <p>La comanda mínima és de 10 caixes de 5 paquets de 500 folis cada una, i existeixen preus reduïts per a comandes de més de 40 caixes.</p>
Més informació	<p>www.rezikleta.com Tel. 944523374</p>

Reciclam, reutilització de tòner d'impressora laser	
Descripció	<p>Reciclam és una empresa creada a Palma en 2007 per l'emprenedora d'origen immigrant Claudia Patricia Moreno amb el suport del Servei d'Assessorament a Emprenedors Immigrants de la Fundació Deixalles. L'activitat de l'empresa és la venda de consumibles informàtics i la recuperació i reutilització de tòners i cartutxos de tinta.</p>
Productes/serveis	<p>Recollida i reutilització de cartutxos de xorro de tinta i cartutxos Laser per a impressora.</p> <p>Recollida i lliurament dels tòners a les instal·lacions del client.</p>
Més informació	<p>Tel. 971752317</p>

Servei de missatgeria en bicicleta d'Ecoprest	
Descripció	<p>Ecoprest és una societat limitada laboral sorgida a Palma en 1996 com a projecte d'autoocupació per fomentar l'ús de la bicicleta a la ciutat. La seva activitat és la missatgeria i distribució de paqueteria; essent l'única empresa de Mallorca que ofereix un servei de missatgeria ràpida en bicicleta.</p> <p>Ecoprest està associada a REAS Balears.</p>
Productes/serveis	<p>Serveis de paqueteria i missatgeria ràpida, amb distribució en bicicleta dins del casc urbà de Palma.</p>
Més informació	<p>www.ecoprest.com Tel. 971718199</p>

E.- Productes i serveis d'iniciatives d'inserció social i de persones amb discapacitat

Servei de càtering d'Amadip-Esment	
Descripció	La missió d'Amadip-Esment és que les persones amb discapacitat intel·lectual i les seves famílies gaudeixin i millorin la seva qualitat de vida i disposin de les mateixes oportunitats que tota la ciutadania. Per assolir les seves finalitats, Amadip-Esment disposa d'una àrea comercial amb diverses activitats, entre les quals es troba el servei de càtering per a esdeveniments i empreses.
Productes/serveis	Servei de càtering per a esdeveniments i empreses basat en una cuina sana i natural d'inspiració mediterrània, servida per persones amb discapacitat intel·lectual.
Més informació	www.amadipesment.org Tel. 971722505

Papereria Natzaret	
Descripció	La Fundació Natzaret treballa per millorar les condicions de vida de joves, nins i nines que pateixen greus mancances en el seu entorn familiar i social. La Papereria Natzaret, creada en 2008, pretén ampliar el finançament de la impremta i ampliar i consolidar els llocs de feina.
Productes/serveis	Productes disponibles: - Retoladors i bolígrafs. - Folis, amb disponibilitat de paper reciclat i ecològic. - Correctors de cinta i líquids. - Arxivadors
Més informació	www.fundacionnatzaret.org Tel. 971730606

Impremta Natzaret	
Descripció	La Fundació Natzaret treballa per millorar les condicions de vida de joves, nins i nines que pateixen greus mancances en el seu entorn familiar i social. La Impremta Natzaret té una vocació educativa i social, com a taller d'aprenentatge en arts gràfiques per als menors acollits i una forma de donar accés als joves al món laboral. La impremta Natzaret és també una eina per obtenir ingressos per mantenir altres projectes de la Fundació.
Productes/serveis	Treballs d'arts gràfiques: papereria, fullets, cartells, revistes, llibres, publicitat, programes de noces i demés material gràfic.
Més informació	www.fundacionnatzaret.org Tel. 971730606

Impremta Amadip-Esment

Descripció	La missió d'Amadip-Esment és que les persones amb discapacitat intel·lectual i les seves famílies gaudeixin i millorin la seva qualitat de vida i disposin de les mateixes oportunitats que tota la ciutadania. Per assolir les seves finalitats, Amadip-Esment disposa d'una àrea comercial amb diverses activitats, entre les quals es troba el servei d'impremta i manipulats.
Productes/serveis	Serveis: <ul style="list-style-type: none"> - Assessoria de màrketing i comunicació. - Assessoria de producció gràfica. - Disseny gràfic i preimpresió. - Impressió i postimpresió. - Manipulats industrials i de documents. - Enquadernació i empaquetat. - Logística i gestió d'existències. - Altres serveis: disseny de campanyes, normalització lingüística, traduccions, regals a clients, <i>mailings</i>, etc.
Més informació	www.amadipesment.org Tel. 971717773

Servei de neteja de Teula

Descripció	Teula és un projecte de la Fundació Deixalles que persegueix la inserció social i laboral de persones en risc d'exclusió social a través de la realització de l'activitat de neteja. Des del moment en que la Fundació Deixalles assumeix la gestió d'aquest projecte, a l'any 2002, totes les activitats promogudes i realitzades han tingut com a objectiu fonamental millorar les condicions de vida d'aquelles persones més desfavorides de la nostra societat, en particular de les dones en situació de desavantatge o risc d'exclusió social procurant la seva inserció social i laboral.
Productes/serveis	Els serveis que desenvolupa Teula són: <ul style="list-style-type: none"> - Serveis de neteja d'oficines. - Serveis de neteges a fons (domicilis, escoles, etc). - Serveis de neteja d'escals. <p>L'activitat de neteja es realitza amb criteris de gestió ambiental, i per això s'han anat incorporant les mesures necessàries per la prestació d'un servei que sigui respectuós amb l'entorn (minimització de residus, utilització de productes no agressius...), treballant la formació de les treballadores en aquest sentit i la sensibilització ambiental de la clientela.</p>
Més informació	www.deixalles.org/teula.php Tel. 971214260

6.- Directori de proveïdors socials

La web www.mercatsocial.org, administrada per REAS Balears, proporciona informació actualitzada sobre proveïdors socials a les Illes Balears (veure capítol 5.1, actuacions de promoció del mercat social de REAS Balears).

Al “Quadern de Pau i Solidaritat núm. 41” sobre Compra pública ètica, editat per la Direcció general de Cooperació i elaborat per REAS Balears, hi figura com a annex un directori d’iniciatives de consum responsable a Mallorca, així com d’iniciatives d’economia solidària a les Illes Balears (veure www.economiasolidaria.org/files/quaderns_41_CPE.pdf , a partir de la pàgina 37).

Altres proveïdors socials que són citats a aquesta guia i que no hi figuren als directoris anteriors són:

- **Arç Corredoria d’Assegurances S. Coop.**
Assegurances ètiques i solidàries; assegurances per a l’economia social i solidària
c/ Tamarit, 119 – 08015 Barcelona
Tel. 934234602
E-mail: arccoop@arccoop.coop
Web: www.arccoop.coop

- **Rezikleta**
Paper reciclat d’oficina
Polígono Torrelarragoiti - Barrio San Martín, 142 - 48170 Zamudio, Bizkaia
Tel. 944523374
E-mail: rezikleta@rezikleta.com
Web: www.rezikleta.com

- **Reciclam**
Reutilització de tòner d’impresora
c/ Music Josep Balaguer, 18, baixos
Tel. 971752317
E-mail: consumiblesreciclam@hotmail.com

Pel que fa a les organitzacions de comerç just, s’inclou la relació d’entitats del programa de comerç just de les Illes Balears:

Entitats	Punts de venda
Càritas Diocesana de Mallorca www.caritasmallorca.org	c/ de la Missió, 38 07003 Palma Tel. 971734869
	Pl. de l'Artesania 07002 Palma Tel. 971722467
Càritas Diocesana de Menorca Botigues de S'Altra Senalla-Càritas Menorca	c/ de la Concepció, 15 07701 Maó Tel. 971367334
	c/ Menor, 21 07730 Alaior Tel. 971371110
	c/ Josepa Rossinyol, s/n 07660 Ciutadella Tel. 971385581
Casal de la Pau-S'Altra Senalla Manacor	c/ del Pou Fondo, 2 07500 Manacor Tel. 971559378
Finestra al Sud www.finestralsud.org	Pl. de l'Orgue, 5 07300 Inca Tel. 971884006
Fundació Deixalles	Botiga solidària a Eivissa www.botigasolidaria.com Av. d'Espanya, 52 07800 Eivissa Tel. 971303746
	Punts de venda a Mallorca c/ de Son Gibert, 8 – Palma c/ del Desviament, 48 – Sóller c/ d'Antoni Maura, 30 – Felanitx c/ de Fusters, 12-12 – Capdepera
Fundación Vicente Ferrer www.fundacionvicenteferrer.com	Av. de l'Argentina, 61 07011 Palma Tel. 971288944
	c/ de la Carnisseria, 20 07760 Ciutadella Tel. 971386132
Intermón-Oxfam www.intermonoxfam.org	c/ de la Victòria, 4 07001 Palma Tel. 971721918
S'Altra Senalla www.saltrasenalla.org	c/ de 31 de Desembre, 44 07004 Palma Tel. 971200050
Treball Solidari	Pl. de Llorenç Bisbal, 6 07002 Palma 971726732
Unicef-Comitè Balears	c/ de Font i Monteros, 3 07003 Palma Tel. 971714553

7.- Annexos

7.1.- *Construyendo un mercado social. Cláusulas sociales para entidades solidarias.*

www.reasnet.com/asamblea2008/clausulas_sociales_REAS.pdf

7.2.- Fitxa descriptiva de bones pràctiques de *Koopera Merkatua* (mercat ecològic i solidari del País Basc).

www.reasnet.com/bbpp/15_koopera.pdf

7.3.- Document sobre criteris i compromisos que han d'adquirir les entitats del mercat social d'Aragó.

http://www.economiasolidaria.org/files/Documento_criterios_y_compromisos_Mercado_Social_1_de_junio_2010.pdf

REAS BALEARS

Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària

Pl. Fèlix Rodríguez de la Fuente, s/n – 07009 Palma

Tel 971706005 – fax 971473083

reasbalears@reasnet.com - www.economiasolidaria.org/reasbalears